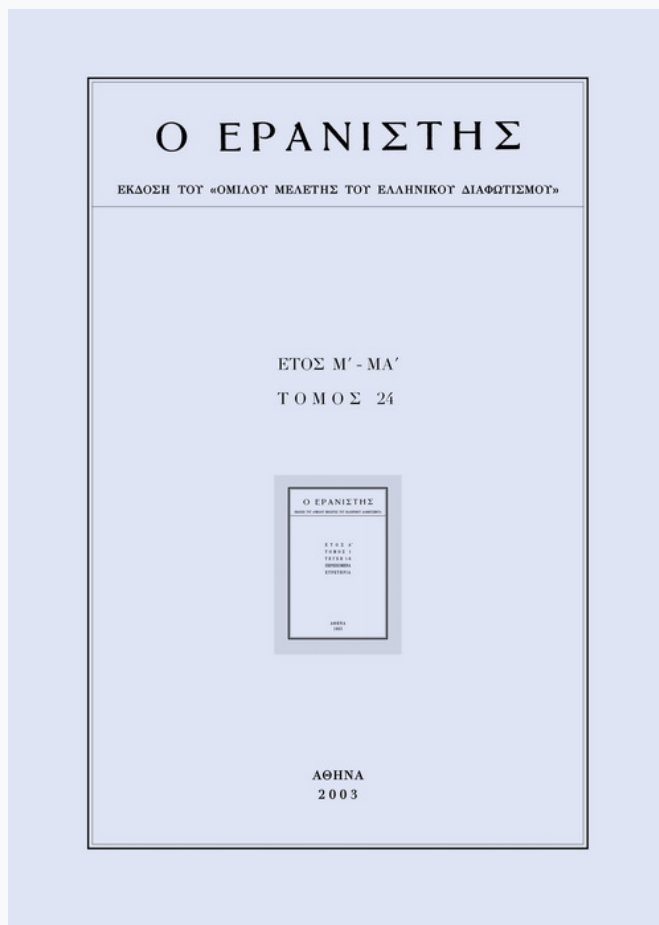

The Gleaner

Vol 24 (2003)

Χρονικά – Ειδήσεις

eranistes eranistes

doi: [10.12681/er.104](https://doi.org/10.12681/er.104)

To cite this article:

eranistes, eranistes. (2003). Χρονικά – Ειδήσεις: Η ΙΗ' Γενική Συνέλευση του Ο.Μ.Ε.Δ.Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Μ.Ε.Δ. των ετών 2002-2003Μια ανέκδοτη επιστολή του Αδαμάντιου ΚοραήΤο Ευρετήριο των είκοσι τόμων του Ερανιστή«Répertoire international des dix-huitiémistes 2003»Τιμητική ελληνική διάκριση στην ISECS Jochen Schlobach (1938-2003)Σεμινάριο για τον 18ο αιώνα. *The Gleaner*, 24, 235-242. <https://doi.org/10.12681/er.104>

Χρονικά - Ειδήσεις

Η ΙΗ' ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ Ο.Μ.Ε.Δ.

Ἡ ΙΗ' Γ.Σ. τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. πραγματοποιήθηκε τὴν 21η Μαρτίου 2001, μὲ πρόεδρο τὸν κύριο Γ. Γ. Ἀλυσανδράτο καὶ γραμματέα τὴν κυρία Γιούλη Εὐαγγέλου Μποτῆ. Θέματα ἡμερήσιας διάταξης ἦταν: 1. Ἀπολογισμὸς ἀπερχομένου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, 2. Ἐκθεση Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, 3. Ἐκλογὴ Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, 4. Μερική ἀνανέωση τοῦ Δ.Σ., 5. Προτάσεις μελῶν.

Στὴν ἀρχὴ τῆς συνεδρίας, ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Ὁμίλου κύριος Δημήτρης Ἀποστολόπουλος παρουσίασε τὴν Ἐκθεση πεπραγμένων τοῦ Δ.Σ. τῶν ἐτῶν 1999–2000. Ἐξήγησε πρῶτα τοὺς λόγους πὺ ἀνάγκασαν τὸ Δ.Σ. νὰ συγκαλέσει τὴ Γ.Σ. μὲ κάποια καθυστέρηση: ὁ θάνατος τοῦ Ἀλκη Ἀγγέλου τὴν ἀνοιξή τοῦ 2000 καὶ ἡ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. νὰ ἀφιερῶσει στὴ μνήμη του τὸν ὑπὸ ἔκδοση εἰκοστὸ τρίτο τόμο τοῦ Ἑρανιστῆ προκάλεσε τὴν ἐπιθυμία σὲ μέλη τοῦ Ὁμίλου νὰ συμμετάσχουν στὸν ἀφιερωματικὸ τόμο, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καθυστέρηση τριῶν περίπου μηνῶν. Στὴ συνέχεια ἐξέθεσε ἀναλυτικὰ τὰ πεπραγμένα τῆς διετίας.

Στὸ διάστημα αὐτὸ προετοιμάστηκε, ἐκδόθηκε καὶ κυκλοφόρησε ὁ 23ος τόμος τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ τοῦ Ὁμίλου Ὁ Ἑρανιστής. Ὁ τόμος, 356 σελίδων, περιέχει δεκατέσσερα «Μελετήματα», ἔξι («Παρασχολήματα», ὁλοκληρώνεται μὲ «Χρονικά» καὶ «Εἰδήσεις» καὶ κλείνει ὅπως πάντα μὲ τὸ «Εὐρετήριο», τὸ ὁποῖο, καὶ τὴ φορὰ

αὐτῇ, τὸ ἐπιμελήθηκε ὁ κύριος Παναγιώτης Μιχαηλάρης.

Στὸ διάστημα ὅμως αὐτὸ ὁλοκληρώθηκε καὶ ἐκδόθηκε ἕνα ἀκόμα δημοσίευμα τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. Εἶχε προαναγγελθεῖ στὴν προηγούμενη Γ.Σ., ἀλλὰ γιὰ νὰ ὁλοκληρωθεῖ καὶ νὰ δεῖ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας ἀπαιτήθηκε πολὺς κόπος. Ὁ λόγος γιὰ τὸν τόμο, 465 σελίδων, ποὺ περιέχει τὰ «Εὐρετήρια» τῶν εἴκοσι πρῶτων τῶμων τοῦ Ἑρανιστῆ. Δηλαδή τοὺς Πίνακες περιεχομένων τῶν τῶμων αὐτῶν, ἕνα Γενικὸ εὐρετήριο καὶ τὸν Κατάλογο τῶν συνεργατῶν τοῦ περιοδικοῦ στὰ τριάντα τρία πρῶτα χρόνια ἔκδοσής του. Πρόκειται γιὰ ἕνα δημοσίευμα ποὺ ἀποτελεῖ πραγματικὸ ἐργαλεῖο γιὰ τὴ νεοελληνικὴ ἐπιστήμη, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸ ὅτι ἀπὸ τίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ ὄχι μόνον περνᾷ ἕνα μεγάλο μέρος τῶν ἐρευνῶν γιὰ τὸν Νεοελληνικὸ Διαφωτισμὸ —τὸ φαινόμενο καθ' ἑαυτὸ, ἡ προϊστορία του καὶ οἱ ἐπιβιώσεις του τὸν 19ο αἰῶνα— ἀλλὰ, καθὼς Ὁ Ἑρανιστής δὲν ἀρνήθηκε νὰ φιλοξενήσει στίς στήλες του μελέτες ποὺ ἀναφέρονταν στὸ πρὶν καὶ στὸ μετὰ τοῦ ἐλληνικοῦ 18ου αἰῶνα, ἡ περιεχόμενη ὕλη ἐνδιαφέρει γενικότερα τὴν ἐπιστήμη τῶν νεοελληνικῶν πραγμάτων. Ἐνὸς τέτοιου περιοδικοῦ δημοσιεύματος ἔχουμε σήμερα τὰ συγκεντρωτικὰ εὐρετήρια, χάρη στὸν κόπο —τὴν αὐταπάρνηση, καλὺτερα— δύο μελῶν τοῦ Ὁμίλου μας: τοῦ κυρίου Παναγιώτη Μιχαηλάρη, μέλους τοῦ Δ.Σ. καὶ μέλους τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔκδοσης

τοῦ περιοδικοῦ, καὶ τῆς κυρίας Γιούλης Εὐαγγέλου Μποτῆ, νεότερου μέλους τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. καὶ συνεργάτιδας τοῦ Κ.Ν.Ε. Για τὴ μικρὴ ἱστορία θὰ πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι τὰ Εὐρετήρια ξεκίνησαν ἀπὸ μιὰ παρότρυνση τοῦ κυρίου Χρίστου Πατρινέλη, ἡ ἰδέα του ἦταν νὰ ἐπιχειρήσουμε μιὰ μηχανικὴ κατὰ κάποιον τρόπο συνένωση τῶν εὐρετηρίων ποὺ ἤδη ὑπῆρχαν στοὺς τόμους τοῦ περιοδικοῦ. Ὁ Παναγιώτης Μιχαηλάρης στὸ Εἰσαγωγικὸ σημείωμά του ἐξηγεῖ γιατί δὲν μπορούσε νὰ γίνεи κάτι τέτοιο — τὰ εὐρετήρια τῶν τόμων δὲν εἶχαν συνταχθεῖ ὅλα με βάση τὴν ἰδια ἀρχή· ἐπρεπε λοιπὸν ἢ νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν ἰδέα ἢ νὰ γίνεи τὸ ὅλον ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἡ τιμὴ ὅπως εἶπα γιὰ τὴ σύνταξη τοῦ Γενικοῦ εὐρετηρίου, διότι αὐτὸ ἀπαιτοῦσε τὸν μεγάλο κόπο, ἀνήκει στοὺς δύο συναδέλφους καὶ μέλη τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ.

Τέλος ἀνακοινώθηκαν ὅσα ἀφοροῦν τὴν προετοιμασίᾳ τοῦ τελευταίου τόμου τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ Κοραῆ: Μὲ εἰσήγηση τοῦ κυρίου Μανόλη Φραγκίσκου, ἀποφασίστηκε νὰ γίνεи μιὰ τακτοποίηση τοῦ ἀρχείου τῆς ἐκδοτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἑξὶ τόμων τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ Κοραῆ. Τακτοποίηση χρήσιμη καθ' ἑαυτή, στὴν ὁποία ὅμως θέλουμε νὰ δώσουμε καὶ μιὰ συμβολικὴ προσέκταση: νὰ τὴ θεωρήσουμε ὅτι ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τίς προπαρασκευαστικὰς πράξεις πρὶν ἀπὸ τὴ μεγάλη «ἐξοδὸ», τὴ σύνταξη τοῦ Λου καὶ τελευταίου — καὶ πολὺτιμου — τόμου τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ Κοραῆ.

Στὴ διετία ὅμως ποὺ πέρασε δὲν ἔγινε δυνατὸ νὰ ἔχουμε τὸν τόμο μετὰ τὴν Ἀλληλογραφία τοῦ Εὐγένιου Βούλγαρη, δημοσίευμα μετὰ τὸ ὁποῖο ὑπολογίζαμε νὰ συνεχίσουμε τὴ σειρά τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. «Νέα Ἑλληνικὰ Κείμενα», σειρά ποὺ φιλοξένησε τίς Ἐφημερίδες τοῦ Κοδρι-

κᾶ, τοὺς ἑξι τόμους τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ Κοραῆ, τὴν ἀλληλογραφία τῶν Δανιὴλ Φιλιππίδη – Barbié du Bocage – Ἀνθιμου Γαζῆ, τὰ σωζόμενα ἔργα τοῦ Καταρτζῆ καὶ σχετικὰ πρόσφατα τὰ Φιλοθέου Πάρεργα τοῦ Νικόλαου Μαυροκορδάτου. Μᾶς πρόφθασε ὁ θάνατος. Συγκεκριμένα ἦταν γνωστὸ στὴν ἐπιστημονικὴ κοινότητα πὼς ὁ Ἄλκης Ἀγγέλου εἶχε ἀφιερώσει πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ του ζωὴ γιὰ νὰ συγκεντρώσει τὴν Ἀλληλογραφία τοῦ Εὐγένιου Βούλγαρη καὶ νὰ προετοιμάσει τὴν ἐκδόσή της. Τὰ χρόνια περνοῦσαν καὶ τὸ ἔργο δὲν ἐβλάπε το φῶς τῆς δημοσιότητος. Ὁ Ο.Μ.Ε.Δ. τοῦ πρότεινε νὰ τὸ δημοσιεύσει στὴ σειρά του — ποὺ τὴν εἶχε ἄλλωστε ὁ ἴδιος ἐγκαινιάσει τὸ 1963 μετὰ τίς Ἐφημερίδες τοῦ Κοδρικᾶ. Τὸ δέχτηκε μετὰ μεγάλο ἐνθουσιασμό, ζητώντας μόνο νὰ τὸν βοηθήσει ὁ Ὅμιλος στὴ μεταγραφὴ κάποιων ἐπιστολῶν καὶ γενικότερα στὴν τελικὴ ἐκδοτικὴ φάση τοῦ ὅλου ἐγχειρήματος. Τὸ Δ.Σ. ἀποδέχτηκε τὸ αἶτημά του θεωρώντας ὅτι τὰ χρονικὰ ὅρια στένευαν: ἢ τώρα θὰ δημοσιεύονταν ἢ ποτέ. Τὸ ἔργο στὴν ἀρχὴ προχώρησε μετὰ ἐξαιρετικὰ γοργοὺς ρυθμούς, στὴ συνέχεια ὅμως ἄλλες ἐκδοτικὲς ὑποχρεώσεις τράβηξαν τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ ὁ θάνατος τὴν ἡνοιξία τοῦ 2001 ἔβαλε τὴν ὀριστικὴν τελεία. Ἐπειδὴ τὸ ἔργο εἶχε ἀρκετὰ προχωρήσει, τὸ Δ.Σ. παρακάλεσε τὸ μέλος του, τὸν κύριο Χρίστο Πατρινέλη, ποὺ ἦταν καὶ οἰκογενειακὸς φίλος καὶ περισσότερο κοντὰ στὸ ἀντικείμενο, νὰ ἔρθει σὲ ἐπαφὴ μετὰ τὴν οἰκογένεια μετὰ σκοπὸ νὰ παραλάβει τὰ κατὰλοιπα, νὰ τὰ συμπληρώσει καὶ νὰ προχωρήσουμε στὴ δημοσίευση. Ἐνέργειες ποὺ δὲν μπόρεσαν ὡς σήμερα νὰ φέρουν ἀποτέλεσμα, καθὼς τὸ γραφεῖο τοῦ Ἄλκη Ἀγγέλου, ὅπου καὶ τὰ χαρτιά του, παραμένει κλει-

στό —για λόγους που δεν ενδιαφέρουν την αποψινή μας συνάντηση. Όταν πάντως υπάρξουν οι δυνατότητες, θα ευοδωθούν οι προσπάθειες και θα δοῦμε την έκδοση τῆς Ἀλληλογραφίας τοῦ Βούλγαρη. Θὰ εἶναι μιὰ πράξη που τὴν ὀφείλουμε στὸν Ἀλκη καὶ θὰ ἀποτελέσει μιὰ ἀκόμα προσφορά τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. στὴ νεοελληνικὴ ἐπιστήμη.

Ὁ Κ. Θ. Δημαράς πρῶτα, ὁ Λέανδρος Βρανούσης ἔπειτα καὶ τώρα ὁ Ἀλκης Ἀγγέλου· ἡ γενιά που δημιούργησε τὸν Ο.Μ.Ε.Δ., που στῆριξε τὶς ἐκδοτικὲς του πρωτοβουλίες, τὸν Ἑρραμιστὴ καὶ τὴ σειρά «Νέα Ἑλληνικά Κείμενα», που τοῦ ἔδωσε κύρος, ἀποχωρεῖ με σταθεροὺς ρυθμούς. Τὸ θέμα εἶχε στὴν πραγματικότητά τεθεῖ με τρόπο ὅξυ δέκα περίπου χρόνια πρὶν, ὅταν ἄρχισαν συζητήσεις γιὰ τὸ ἂν θὰ πρέπει νὰ διαλυθεῖ ὁ Ο.Μ.Ε.Δ., ἀφοῦ ἔδειχνε ἐμφανῆ σημάδια κόπωσης, ἢ νὰ ἀφεθεῖ νὰ φυτοζωεῖ. Στὴν Ἑλλάδα βέβαια προτιμοῦμε νὰ ἀνοίγουμε ἕνα νέο κατὰ-στημα παρὰ νὰ συνεχίζουμε, με στοχαστικὲς προσαρμογές στὰ νέα δεδομένα, μιὰ λαμπρὴ παράδοση. Στὴν ἀποψη αὐτὴ ἐμεῖς ἀντιπροτεῖνουμε νὰ δοκιμάσουμε ἄλλη μιὰ φορά —πρὶν παραδοθῶμε στίς νεοελληνικὲς συνήθειες. Ἐχει ἐντυπωθεῖ στὴ μνήμη μας ἔντονα ἡ ἄφατη χαρὰ τοῦ Δημαρά, ὅταν τοῦ ἀνακοινώσαμε ὅτι θὰ κάναμε μιὰ προσπάθεια νὰ συνεχίσουμε τὴν έκδοση τοῦ Ἑρραμιστῆ καὶ τὸν θορυβώδη ἐνθουσιασμό τοῦ Ἀλκη Ἀγγέλου —ἦταν πληθωρικός καὶ στοὺς ἐνθουσιασμούς του καὶ στοὺς θυμούς του. Νομίζουμε ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα μᾶς δικαίωσε: ὁ Ο.Μ.Ε.Δ. δὲν ἦταν ἔτοιμος νὰ πεθάνει.

Στὴ συνέχεια παρουσιάστηκαν τὰ τῆς ἐκπροσώπησης τοῦ Ὁμίλου στίς συνεδρίες τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρείας. Στὸ διάστημα τῆς διετίας που πέρασε, ἐνερ-

γῇ ἦταν καὶ πάλι ἡ ἐκπροσώπηση τοῦ Ὁμίλου μας στίς συνεδρίες τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρείας Μελέτης τοῦ 18ου αἰῶνα. Καὶ με τὸν ὅρο «ἐνεργῇ» δὲν ἐννοῶ μόνο ὅτι δὲν ἔλειψε ἀπὸ καμιά συνεδρία ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὁμίλου ἀλλὰ σημειῶνω καὶ τὴ συμμετοχή μας στὰ ἐπιστημονικὰ συμπόσια που διοργανώνουν οἱ ἐθνικὲς ἑταιρεῖες που φιλοξενοῦν κάθε φορά τὴ συνεδρία τῆς Ἑκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρείας. Ἐπιστημονικὲς συναντήσεις που εἶναι σχετικὰ εὐάριθμες ἀλλὰ ἐξαιρετικῆς ποιότητος καὶ σημασίας, ἀφοῦ μετέχουν σ' αὐτὲς προσωπικότητες τῆς διεθνοῦς ἔρευνας γιὰ τὸ Διαφωτισμὸ οἱ ὁποῖες εἴτε εἶναι μέλη τοῦ προεδρίου τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρείας εἴτε εἶναι ἀντιπρόσωποι τῶν ἐθνικῶν ἑταιρειῶν. Ἐνα ἐπιστημονικὸ forum ἀπὸ τὸ ὁποῖο θεωροῦμε ὅτι δὲν εἶναι σκόπιμο νὰ λείπει ἡ ἐλληνικὴ παρουσία· οἱ μικρὲς ἐθνικὲς ἑταιρεῖες μετέχουν βεβαίως ἰσότιμα στὴ Διεθνὴ Ἑταιρεία, ἀλλὰ ἔχουν καὶ κάποιες πρόσθετες ὑποχρεώσεις γιὰ νὰ τὸνίσουν τὴν παρουσίαν τους καὶ νὰ υπογραμμίσουν ὅ,τι γιὰ τὶς μεγάλες ἑταιρεῖες θεωρεῖται αὐτονόητο.

Τέλος, ἀναφερόμενος στὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ὁμίλου ἀνακοίνωσε ὅτι, με σύντομες ἐνέργειες τοῦ Δ.Σ., ἐξασφαλίστηκαν τὰ ἀναγκαῖα ἔσοδα. Φροντίσαμε, με ἄλλα λόγια, καὶ στὸ διάστημα τῆς τελευταίας διετίας νὰ ἀναιρέσουμε τὸ ἀπολόγημα τῶν μικρῶν ἐπιστημονικῶν σωματείων, στὰ ὁποῖα περιλαμβάνεται καὶ ὁ Ο.Μ.Ε.Δ., τὸ ἀπολόγημα τοῦ δὲν ἔχουμε χρήματα καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν πράττουμε. Φροντίσαμε νὰ εἰσρεύουν χρήματα στὸ Ταμεῖο τοῦ Ὁμίλου ἀπὸ ποικίλες πηγές: τὸ Ἴδρυμα Οὐράνη, τὸ Ἴδρυμα Κωστοπούλου, τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ. Ὅσον ὁ-φορὰ τὴ συνδρομὴ που εἰσπράττει ὁ

“Ομίλος από τὰ μέλη του διαπιστώθηκε ὅτι εἶναι ἐξαιρετικά χαμηλὴ σὲ σύγκριση μὲ τὴ συνδρομὴ τῶν μελῶν ἄλλων ἐπιστημονικῶν σωματείων — ἡ συνδρομὴ γιὰ παράδειγμα στὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαϊκὴ Ἑταιρεία εἶναι 8.000 δρχ. ἢ 23,5 εὐρώ, ἔναντι 2.000 δρχ. ἢ 12 εὐρώ τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. — καὶ προτάθηκε στὸ νέο Διοικητικὸ Συμβούλιο νὰ φροντίσει γιὰ μιὰ λογικὴ ἀναπροσαρμογὴ τοῦ ποσοῦ.

Μετὰ τὸν ἀπολογισμό τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα, ὁ Ταμίας τοῦ Ὁμίλου κύριος Παναγιώτης Μιχαηλάρης ἐνημέρωσε ἀναλυτικὰ τὴ Γενικὴ Συνέλευση

γιὰ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. καὶ διένειμε γραπτὸ σημείωμα μὲ τὴν ἀναλυτικὴν κατάσταση τῶν οἰκονομικῶν.

Στὴ συνέχεια διαβάστηκε ὁ Ἰσολογισμὸς καὶ ἡ Ἑκθεση τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ κατόπιν διεξήχθησαν οἱ ψηφοφορίες γιὰ τὴ σύνθεση τῆς Ε.Ε. καὶ τὴ σύνθεση τοῦ Δ.Σ. Σύμφωνα μὲ τὰ ἀποτελέσματα, στὴν Ε.Ε. ἐξελέγησαν οἱ Κικὴ Σταμάτη, Βίκυ Πάτσιου καὶ Κ. Πιτσάκης, ἐνῶ γιὰ τὸ Δ.Σ. οἱ Δ. Γ. Ἀποστολόπουλος, Ἑμμ. Ν. Φραγκίσκος, Βασ. Σφυρόερας, Κώστας Λάμπας, Πηνελόπη Στάθη.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ Ο.Μ.Ε.Δ. ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2002–2003

Μετὰ τὶς ἀρχαιρεσίες τῆς 21ης Μαρτίου 2001 τὰ παραμένοντα καὶ τὰ νεοεκλεγέντα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. συνῆλθαν καὶ συγκροτήθηκαν σὲ σῶμα ὡς ἑξῆς: Βασ. Σφυρόερας πρόεδρος, Ἑμμ. Ν. Φραγκίσκος

ἀντιπρόεδρος, Δ. Γ. Ἀποστολόπουλος γενικὸς γραμματέας, Π. Δ. Μιχαηλάρης ταμίας, Πηνελόπη Στάθη εἰδ. γραμματέας, Φίλιππος Ἡλιού, Κώστας Λάμπας, Χ. Γ. Πατρινέλης, Δημήτρης Σπάθης μέλη.

ΜΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ

Στὴ συλλογὴ τοῦ διακεκριμένου Ρώσου βυζαντινολόγου Νικολάι Λιχατσέφ (1862–1936), ποὺ φυλάσσεται στὴν Πετρούπολη, σώζεται μιὰ ἀθυσούρηστη αὐτόγραφη ἐπιστολὴ τοῦ Κοραῆ. Τὴν ἐντόπισε στὴν πρόσφατη ἐπίσκεψή του στὴ ρωσικὴ αὐτὴ πόλη τὸ μέλος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. Δημήτρης Ἀποστολόπουλος καὶ πρόκειται νὰ τὴν ἐκδώσει σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς προσεχεῖς τόμους τοῦ Ἑρανιστῆ, ὥστε νὰ ἐνταχθεῖ καὶ αὐτὴ στὸ corpus τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Ἑλλήνα φιλοσόφου.

Πρόκειται γιὰ ἐπιστολὴν ποὺ ἔχει ἡμερομηνία 1η Αὐγούστου τοῦ 1820. Ὁ Κοραὴς ἀπευθύνεται σὲ ἄδελφο ἱεράρχη

καὶ τοῦ ζητᾷ νὰ βοηθήσει «τὸν κύριο Cousin, Προφένσωρα τῆς φιλοσοφίας», ὁ ὁποῖος θὰ ταξίδευε σὲ ἰταλικὲς πόλεις γιὰ ἔρευνες. Ἡ ἀθυσούρηστη αὐτὴ ἐπιστολὴ ἔρχεται νὰ προστεθεῖ σὲ τρεῖς ἀναλόγου περιεχομένου ποὺ ὁ Κοραὴς εἶχε ἀπευθύνει σὲ φίλους του ποὺ διέμεναν στὸ Λιβόρνο (Ἀδαμάντιου Κοραῆ, Ἀλληλογραφία, τ. 4, Ἀθήνα 1982, ἐπιστολὲς ἀρ. 873*, 874* 875*). Ἀφοροῦν ὅλες τὸν γνωστὸ Γάλλο ἱστορικὸ τῆς φιλοσοφίας Victor Cousin (1792–1867), ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν ἐκδοσὴ ἔργων τοῦ Πλάτωνα εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὸν νεοπλατωνιστὴ Πρόκλο καὶ νὰ ἀναζητήσει ἀνέκδοτα

έργα του σέ βιβλιοθήκες τῶν ἰταλικῶν πόλεων. Ὁ Κοραΐς, μὲ τίς συστατικὲς ἐπιστολὲς ποὺ τὸν ἐφοδιάσε, σέ αὐτὸν τὸν τομέα θέλησε νὰ τὸν βοηθήσει. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄδελφο ἀποδέκτη τῆς

ἐπιστολῆς τοῦ Κοραΐ πρέπει νὰ εἶναι, σύμφωνα μὲ τίς πρῶτες ἐρευνες τοῦ Δ. Α., ὁ Ἰγνάτιος Οὐγγροβλαχίας, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἶναι γνωστό, ἀπὸ τὸ 1815 διέμενε στὴν Πίζα.

ΤΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΙΚΟΣΙ ΤΟΜΩΝ ΤΟΥ ΕΡΑΝΙΣΤΗ

Ἀπὸ τὸν Ο.Μ.Ε.Δ. κυκλοφόρησε τὸ 2001 τὸ συγκεντρωτικὸ Εὐρετήριο τῶν πρῶτων εἴκοσι τόμων τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ του, τοῦ Ἑρανιστῆ. Τὸ δημοσίευμα, 463 σελίδων, περιλαμβάνει τοὺς Πίνακες τῶν περιεχομένων σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς τόμους, ἓνα Γενικὸ εὐρετήριο προσώπων, τόπων καὶ τίτλων τῶν ἔργων ποὺ ἀναφέρονται σὲ μελέτες ποὺ δημοσιεύτηκαν ἀπὸ τίς στῆλες τοῦ Ἑρανιστῆ στὸ διάστημα ἀπὸ τὸ 1963 ὡς τὸ 1995 καὶ τέλος ἕναν Κατάλογο τῶν συνεργατῶν τοῦ περιοδικοῦ. Δίνεται ἔτσι ἓνα πανόραμα τῆς ἐπιστημονικῆς προσφορᾶς τοῦ περιοδικοῦ στὴ μελέτη τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ κυρίως ἓνα χρηστικὸ ἐργαλεῖο γιὰ τοὺς μελετητὲς τοῦ 18ου αἰῶνα, καθὼς μποροῦν εὐκόλῃ νὰ ἀναζητήσουν καὶ γρήγορα νὰ ἐκπληρωθῇ

οἱ ἐπιστημονικὰ τους ζητούμενα. Στὸ εἰσαγωγικὸ σημείωμα παρέχονται ὅλες ἐκεῖνες οἱ ὁδηγίες ποὺ καθιστοῦν περισσότερο εὐχρηστο αὐτὸ τὸ ἐργαλεῖο γιὰ τὴ νεοελληνικὴ ἐπιστήμη.

Τὸ ἔργο τὸ ἀνέλαβε καὶ τὸ ἔφερε σὲ πέρας τὸ μέλος τοῦ Δ.Σ. Παναγιώτης Μιχαηλάρης, μὲ τὴ βοήθεια τῆς Γιούλης Εὐαγγέλου Μποτῆ, μέλους τοῦ Ὁμίλου. Στὸν πρόλογο, ποὺ τὸν ὑπογράφει ὁ Δ. Γ. Ἀποστολόπουλος, δίνεται ἓνα χρονικὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. καὶ τῆς συμπτώσεώς του μὲ τὸ Κ.Ν.Ε., τὸ Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν τοῦ Ε.Ι.Ε. Ἕνας κοινὸς βηματισμὸς ποὺ τὸν ἐνέπνευσε ὁ ἱδρυτὴς καὶ τῶν δύο αὐτῶν φορέων ἔρευνας καὶ παιδείας, ὁ Κ. Θ. Δημαράς, καὶ συνέχισαν καὶ τὸν κρατοῦν ζωντανὸ ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν φίλοι, συνεργάτες καὶ μαθητὲς του.

«RÉPERTOIRE INTERNATIONAL DES DIX-HUITIÉMIESTES 2003»

Στὸ πλαίσιο τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου τοῦ Διαφωτισμοῦ, ποὺ συνῆλθε τὸν Αὐγούστο τοῦ 2003 στὸ Λὸς Ἀντζελες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, κυκλοφόρησε καὶ ἡ νέα ἐντυπὴ ἐκδόση τοῦ Répertoire international des dix-huitiémistes μὲ χρονολογία 2003. Περιλαμβάνει τὰ ὀνόματα, τίς διευθύνσεις καί, στὶς περισσότερες περιπτώσεις, τὰ ἐρευνητικὰ ἐνδιαφέροντα τῶν μελῶν τῆς International Society for Eighteenth-century Studies, μέλη ποὺ ἀνέχονται, σύμφωνα μὲ τὸ Répertoire,

στὸν ἐντυπωσιακὸ ἀριθμὸ τῶν 10.520. Καὶ ἀκόμα δημοσιεύεται τὸ καταστατικὸ τῆς «Διεθνoῦς Ἑταιρείας Μελέτης τοῦ 18ου αἰῶνα», τὰ ὀνόματα καὶ οἱ διευθύνσεις τῶν ἐθνικῶν ἐταιρειῶν ποὺ τὴν ἀπαρτίζουν, ὅπως καὶ ἄλλων ἐταιρειῶν καὶ ἐρευνητικῶν κέντρων ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴ μελέτη τοῦ 18ου αἰῶνα.

Ὁ Ο.Μ.Ε.Δ. ἐξασφάλισε ἓναν ἀριθμὸ ἀντιτύπων, ποὺ βρίσκονται στὴ Γραμματεία τοῦ Ὁμίλου καὶ εἶναι στὴ διάθεση τῶν μελῶν του.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ISECS

Στις εκλογές που διενεργήθηκαν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς «Διεθνoῦς Ἑταιρείας Μελέτης τοῦ 18ου αἰῶνα» (International Society for Eighteenth-century Studies), ὁ Ἑλληνας ἀντιπρόσωπος, Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ., ἐκλέχτηκε δεύτερος

ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας. Μιὰ τιμὴ ποὺ ἀντανakλᾷ καὶ στὸν ἴδιο τὸν Ὅμιλο, ἀφοῦ ἔνα ἐκλεκτορικὸ σῶμα 10.000 περίπου μελῶν ἐπιλέγει ἕνα ἐκπρόσωπό του, ἀναγνωρίζοντας ἔτσι τὴν ἐλληνικὴ συμβολὴ στὴ μελέτῃ τοῦ αἰῶνα τῶν Φώτων.

JOCHEN SCHLOBACH (1938–2003)

Ὁ Jochen Schlobach πέρασε στὴν ἀντίπερα ὁχθὴ ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου τοῦ Διαφωτισμοῦ, ποὺ ἔγινε τὸν Αὐγουστο τοῦ 2003 στὸ Λὸς Ἀντζελες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἦταν καὶ ἐκεῖ, παρῶν, ὡς πρῶην πρόεδρος τῆς Διεθνoῦς Ἑταιρείας Μελέτης τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ εἶχε λάβει μέρος ὡς ἐνεργὸς πάντα ἐρευνητῆς τοῦ αἰῶνα τῶν Φώτων. Καθηγητῆς τῆς Γαλλικῆς Φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο Sarre τῆς Γερμανίας, ἐκλέχτηκε ἀντιπρόεδρος καὶ στὴ συνέχεια, τὸ 1995, πρόεδρος τῆς International Society for Eighteenth-century Studies. Τὰ ἐρευνητικὰ του ἐνδιαφέροντα στρέ-

φονταν γύρω ἀπὸ ζητήματα συγκριτικῆς φιλολογίας καὶ ἱστορίας τῶν ἰδεῶν τὸν 18ο αἰῶνα. Φίλος τῆς Ελλάδας, προσκλήθηκε, τὸν Μάιο τοῦ 1996, ἀπὸ τὸ Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν τοῦ Ε.Ι.Ε. νὰ ἐγκαινιάσει τὶς «Διαλέξεις Κ. Θ. Δημαρᾶ». Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν ξαφνικὸ θάνατό του, εἶχε τὴ χαρὰ νὰ πάρει στὰ χέρια του τὸν τόμο, τὸν ὁποῖο οἱ μαθητὲς καὶ οἱ φίλοι του προετοίμασαν καὶ τοῦ τὸν πρόσφεραν σὲ ἐνδειχτὴ τιμῇ καὶ ἀγάπῃς (L'Allemagne et la France des Lumières. Deutsche und Französische Aufklärung. Mélanges offerts à Jochen Schlobach par ses élèves et ses amis, Πάρισι 2003, 448 σ.).

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ 18ο ΑΙΩΝΑ
(Βασιλεία 12-17 Σεπτεμβρίου 2004)

Ἀναδημοσιεύουμε τὴν πρόσκληση γιὰ τὴ συμμετοχὴ στὸ Σεμινάριο ποὺ διοργανώνεται, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Διεθνoῦς Ἑταιρείας, ἀπὸ τὴν Ἑλβετικὴ καὶ Γερμανικὴ Ἑταιρεία Μελέτης τοῦ Διαφωτισμοῦ. Τὸ Σεμινάριο, ποὺ θὰ γίνῃ στὴ Βασιλεία τῆς Ἑλβετίας ἀπὸ τὶς 12 ὡς τὶς 17 Σεπτεμβρίου 2004, ἀφορᾷ νέους μελετητὲς τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ ἔχει θέμα «Multilingualism and multiculturalism in the Age of Enlightenment».

The International Society for Eight-

eenth-Century Studies (ISECS) invites applications from scholars in all fields of eighteenth-century studies to participate in the International Seminar for young eighteenth-century scholars, co-organized by the German (DGEJ) and the Swiss (SGEJ/SEDS) Societies. The Seminar will be held 12-17 September 2004 in Basel, Switzerland (Schloss Beuggen) under the direction of Andres Kristol (University of Neuchâtel) and Hans-Jürgen Lüsebrink (University of

Saarbrücken). *The theme of the seminar will be:*

Multilingualism and multiculturalism
in the Age of Enlightenment

The eighteenth century sees a dramatic intensification of the relations between the different languages and cultures in Europe as well as between Europe and other non-European nations, especially on the level of the cultural elite. This development allows us to speak of a «European republic of letters» which also contains a transatlantic dimension. According to the Abbé Henri Grégoire, the notion of a «republic of letters» describes both an unfolding reality and a vision of things to come. The seminar proposes to look at cases of multilingualism and multiculturalism from a number of different angles:

- Multicultural and multilingual spaces and societies: *the seminar will analyse the evolution of geographical and socio-cultural spaces marked by a plurality of cultures and languages such as France (e.g. the Alsace, but also her continuous cultural exchange with England), Switzerland, large parts of the Holy Roman Empire, Poland, Russia, Denmark etc. This section will look at their development during a period marked by both the intensification of intercultural relations and the emergence of new collective, (proto-)national identities brought about by the dissemination of national languages in rural areas.*
- Multicultural and multilingual biographies: *numerous eighteenth-century writers, philosophers, journalists and scientists, such as Georg Forster, Carlo Goldoni, Voltaire, Albrecht*

von Haller, Leonard Euler, Alexander von Humboldt or Charles de Villiers, were bilingual, if not multilingual. The aim is to study the history and structure of their multilingualism, the intercultural experiences on which this phenomenon is based and the intercultural and multilingual social context within which their intellectual development took place.

- Multicultural and multilingual media: *pamphlets and periodicals were often published in two languages (e.g. Latin/French, German/French, French/Spanish). Even those “European” journals which were published in French included information about various European cultures. Other examples are the periodicals that were published by the same editor for a similar public and according to identical editorial guidelines but in different languages, such as the numerous popular almanacs and journals in Switzerland and North America.*
- *The seminar wants to study the effect that the contact between different cultures had on the existing local languages and how this contact is reflected in the change of political, intellectual, and «European» philosophical vocabulary.*
- *Finally, attention will be paid to the learning and teachings of foreign languages by studying the institutions as well as the manuals and other (auto-didactic) teaching material.*

The seminar is limited to 15 participants. Lodging and meals will be provided. Subject to funding, some travel assistance may also be available.

The proposals (approx. five pages

long) should be based on an original research project (e.g. a Doctoral Dissertation) that deals with one of the aspects mentioned above. Preference will be given to scholars who are at the beginning of their academic career (PhD or equivalent after 1998). The official languages are French and English.

Applications should include the following information:

- A short curriculum vitae with date of

- PhD (or equivalent)
- list of principal publications and scholarly presentations
- a brief description of the proposed paper (5 pages)
- a statement about proficiency in foreign languages
- one letter of recommendation

All applications should be sent by post to one of the following addresses. Deadline is 29 February 2004:

Prof. Dr. Andres KRISTOL
 Université de Neuchâtel
 Centre de dialectologie
 Avenue DuPeyrou 6
 CH-2000 Neuchâtel
 andres.kristol@unine.ch

Prof. Dr. Hans-Jürgen LÜSEBRINK
 Universität Saarbrücken
 FR. 4.2. Lehrstuhl für
 Romanische Kulturwissenschaft u. Inter-
 kulturelle Kommunikation
 Im Stadtwald
 D-66123 Saarbrücken
 luesebrink@mx.uni-saarland.de